

[Ministeren for Grønland]

Hr. Søren B. Jørgensen havde dels nogle ideologiske overvejelser, dels et par spørgsmål. De ideologiske overvejelser var, hvis jeg fulgte hr. Søren B. Jørgensen rigtigt, at det at sprede ejendomsretten betød, at staten ejede produktionsmidlerne. Sådan forstod jeg det, hr. Søren B. Jørgensen sagde. Det er efter min lærebog socialisme, og det er der ikke noget ejendommeligt i at man ønsker, men det er altså ikke det, regeringen ønsker. Vi har intet imod, at ejendomsretten bliver spredt. Vi synes, at en af de gode måder at sprede ejendomsretten på er, at flere får mulighed for aktiekøb, og det er det, der sker her.

Hr. Søren B. Jørgensen kom med det spørgsmål, om de statsudpegede repræsentanter i Kryolitselskabets bestyrelse havde hindret samarbejdet. Nej, bestemt ikke. Jeg vil meget gerne benytte lejligheden til at udtale en officiel tak for det arbejde, der har været udført i bestyrelsen. Det har været et fortræffeligt arbejde, men den opgave, man skulle løse, er altså løst. Der er ikke mere kryolit, og derfor er der ikke længere behov for dette samarbejde imellem den offentlige og den private side.

Endvidere mente hr. Søren B. Jørgensen, at jeg skulle have valgt nogle andre af de modeller, der havde været fremme. Det er klart, at her kan man have forskellige synspunkter. Vi har nu drøftet denne sag op imod et par år og har fundet ud af, at denne måde at gøre det på var den bedste.

Før jeg kommer til hr. Camre, må jeg så rette et par bemærkninger til hr. Steenholdt og til hr. Preben Lange. Jeg er glad for, at både hr. Preben Lange og hr. Steenholdt har fået mulighed for at være med her i dag, selv om jeg ved, at de begge er stærkt optaget af en landstingssamling i Godthåb. Jeg er også glad for, at den lille misforståelse mellem centrum-demokraterne og hr. Steenholdt blev klaret, for naturligvis er der hos regeringen ingen, der ærgres sig over udgifterne til Grønland. Vi står klart ved vort ansvar. Vi betaler de penge, der skal betales til Grønland, uden på nogen måde at ærgre os over det. Vi er glade for at være i rigsfællesskab og for at påtage os det ansvar.

Så forstod jeg, at hr. Steenholdt tilslutter sig salget, men ønsker, at der skal flere penge til Grønland, og det forstår jeg da godt. Men hr. Steenholdt sagde samtidig, at det ikke

bare skulle være juridiske betragtninger, for juridisk var der selvfølgelig ikke nogen mulighed for, at Grønland kunne gøre krav på flere penge. Det er netop det hensyn, vi har forsøgt at vise til grønlandske følelser, til den historiske kendsgerning, at det oprindelig er kryolit fra Grønland, der har dannet basis for det beløb på de 50 mill. kr., som jo – og det er vigtigt at forstå – ikke blot kommer oven i den almindelige Grønlandsramme, men sandelig også kommer oven i, at der er kompenseret for indtægtstabet. Det har jo indtil nu været sådan, at der er blevet kompenseret for aktieudbyttet fra Kryolitselskabet i Grønlandsrammen, og det er altså ud over dette, vi finder, at der nok var brug for 50 mill. kr. til at udbedre et par områder.

Derfor er jeg forundret over, hr. Camre, hvad det egentlig var, der skulle være irriterende for socialdemokratiet i de formål, som har været nævnt. Man kan drøfte, om man skal sælge. Man kan drøfte, hvor mange penge der skal gives til Grønlandsrettede formål, men ikke selve formålene. Jeg kan garantere hr. Camre for, at hospitalsformål og boligformål er overordentlig væsentlige, og jeg tror også, at hr. Camre vil mene, at arktisk forskning i fremtiden er overordentlig væsentlig, så formålene har jeg svært ved at se at der på nogen måde kan sættes spørgsmålstejn ved.

Må jeg til hr. Preben Lange sige, at det naturligvis er rigtigt, som hr. Preben Lange siger, at Kryolitselskabet havde en overordentlig stor betydning for hele anden verdenskrigs forløb. Det er lige så indlysende, at den oprindelige formue er skabt af den grønlandske kryolit. Derfor mener hr. Preben Lange, at der også skal være en rimelig betaling for, at Grønland har leveret kryolitten, og det har da også været synspunktet altid og er synspunktet nu.

Nu er det bare gået sådan, at behovene i Grønland har gennemgået en udvikling, der har været så meget, meget større, end kryolitpengene kunne klare, og det var derfor, jeg startede med at citere daværende statsminister Hans Hedtoft, som den 4. august 1948 kl. 15.00 sagde, at nu kan vi ikke længere skabe en sammenhæng imellem indtægter og udgifter i Grønland, sådan som vi har gjort helt tilbage fra Hans Egede, nu er behovene i Grønland så store, at den danske statskasse for alvor må træde til.